Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Politie en Veiligheidsregio's
Programma Politiële Beleidsontwikkeling

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Projectnaam
Brief landelijk beeld jaarwisseling 2021-2022

Ons kenmerk
3754454

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 7 januari 2022
Onderwerp Landelijk beeld jaarwisseling 2021-2022

Met deze brief bieden wij uw Kamer het rapport van VeiligheidNL "Ongevallen met vuurwerk jaarwisseling 2021-2022" aan en de door de politie opgestelde jaarwisselingsrapportage 2021-2022.

De jaarwisseling werd net als vorig jaar gekenmerkt door maatregelen ter bestrijding van de Covid-19 pandemie, waaronder een tijdelijk vuurwerkverbod. Velen hebben zich ook dit jaar aan de maatregelen gehouden. De politie meldde direct na de jaarwisseling dat grote ordeverstoringen zijn voorkomen. In haar rapportage maakt de politie melding van minder incidenten in vergelijking met de vorige jaarwisseling. Wel waren er meer incidenten met (zware) mishandeling en bedreiging. Ook hebben meer personen met een publieke functie met agressie en geweld te maken gehad dan vorig jaar. De brandweer heeft een vergelijkbaar aantal meldingen ontvangen als vorig jaar en bij het OM zijn meer verdachten aangeleverd, waaronder bijna de helft meer voor geweld tegen personen in een publieke functie. Er zijn 773 vuurwerkslachtoffers geteld, een verdubbeling ten opzicht van vorig jaar. Dit aantal is in vergelijking met de jaarwisseling 2019-2020, toen er geen tijdelijk vuurwerkverbod gold, een daling van 40%. Het tijdelijk vuurwerkverbod heeft opnieuw bijgedragen aan het ontlasten van de zorg tijdens de jaarwisseling, zij het in mindere mate dan de vorige jaarwisseling. Op oudejaarsdag heeft een incident met een klaphamer het leven gekost van een jongen van 12. Een jongen van 11 werd zwaargewond. We leven mee met de familie en vrienden van deze slachtoffers.

Het Verbond van Verzekeraars meldt dat de particuliere verzekerde schade van de jaarwisseling, ondanks het vuurwerkverbod, zo'n 10 miljoen euro zal bedragen. Volgens verzekeraars is de schade vergelijkbaar met een 'normale' oud en nieuw zonder vuurwerkverbod of coronamaatregelen. Door het RIVM is tijdens de jaarwisseling minder fijnstof gemeten dan in 2020[1]. In het afgelopen jaar is twee derde meer vuurwerk in beslag genomen dan in 2020.

Voor agenten, ME'ers, BOA's, brandweer- en ambulancemensen betekende de jaarwisseling weer een drukke en enerverende nacht. Dankzij hun enorme inzet, professionaliteit en de goede voorbereiding van de hulpdiensten en de gemeenten konden incidenten onder controle worden gehouden. Wij hebben grote waardering

[1] Minder luchtvervuiling tijdens de jaarwisseling | RIVM

voor hun inzet. Het blijft onbegrijpelijk dat bij een feestelijke gebeurtenis als de jaarwisseling ook dit jaar weer een massieve inzet van de hulpdiensten noodzakelijk is. Onacceptabel is dat opnieuw hulpverleners op diverse plaatsen geconfronteerd zijn met geweld en zijn bekogeld met explosieven en stenen.
De politie heeft in die hectiek terecht prioriteit gegeven aan de veiligheid van de hulpverleners en het beschermen van onschuldige burgers tegen relschoppers.

Ongevallen met vuurwerk

Elk jaar verzorgt VeiligheidNL direct na de jaarwisseling een rapportage met cijfers over ongevallen met vuurwerk[2]. Dit is gebaseerd op informatie van alle Spoedeisende Hulpafdelingen (SEH) van ziekenhuizen en van bijna drie kwart van de huisartsenposten (HAP). Het tijdelijk vuurwerkverbod op eindejaarsvuurwerk dat was ingesteld om onder andere de zorg te ontzien, heeft effect gehad, zij het beduidend minder dan vorig jaar. Totaal hebben zich op 31 december en 1 januari 773 mensen gemeld bij SEH en HAP met vuurwerkletsel[3]. Dat is ruim twee keer zo veel als vorig jaar toen er eveneens een tijdelijk vuurwerkverbod gold om de zorg te ontlasten. Vergeleken met de meest recente jaarwisseling zonder tijdelijk vuurwerkverbod, namelijk de jaarwisseling van 2019-2020, zijn de letselcijfers met 40% gedaald. De exacte oorzaak van het verschil in letselcijfers tussen beide jaarwisselingen met een tijdelijk vuurwerkverbod is niet bekend.

Er zijn 256 vuurwerkslachtoffers behandeld op de SEH. Dat is een ruime verdubbeling ten opzichte van vorig jaar en een derde minder dan het jaar daarvoor, toen er geen vuurwerkverbod gold. Op de HAP zijn 517 vuurwerkslachtoffers behandeld. Dat is 90% meer dan vorig jaar en bijna 60 % minder dan tijdens de jaarwisseling ervoor. Net als afgelopen jaarwisseling zijn er veel jonge slachtoffers. Ruim de helft van de slachtoffers op de SEH en HAP was jonger dan 20 jaar (53%) en een kwart was jonger dan 12 jaar. De Tiktok-challenge waarbij brandend vuurwerk uitgetrapt wordt omdat dit een hardere knal zou geven, heeft ook extra vuurwerkslachtoffers geleverd, 8% van alle letsels bij kinderen onder de 15 jaar.

Het meest voorkomend letsel zijn brandwonden (37%) en oogletsel (19%).Ook dit jaar veroorzaakten vuurwerkongevallen enkele amputaties, deze laatste allemaal veroorzaakt door zwaar illegaal vuurwerk.

66% van de letsels is veroorzaakt door knalvuurwerk en 34% door siervuurwerk. Het aandeel van letsels door knalvuurwerk neemt toe: in 2019-2020 was het nog 45%, afgelopen jaar 63%. Knalvuurwerk is ook zonder tijdelijk vuurwerkverbod verboden voor particulieren.
Bij bijna één op de vijf vuurwerkongevallen (18%) die op de SEH werden behandeld, was volgens het slachtoffer of de behandelend arts sprake van overmatig alcoholgebruik, vooral mannen tussen de 15 en 30 jaar.
Huisartsenposten behandelden veel letsels door F1 vuurwerk zoals sterretjes (35%).

VeiligheidNL brengt in het voorjaar een analyse van de cijfers uit waarbij ook gekeken wordt naar de verschillen tussen de beide jaren met vuurwerkverbod. Deze rapportage ontvangt uw Kamer in het tweede kwartaal van dit jaar.

---

[2] Omdat het ongeval met de klaphamer strikt genomen geen vuurwerkongeval was, is dit ongeval niet opgenomen in de rapportage van VeiligheidNL.
[3] Letsels die buiten 31 december en 1 januari zijn ontstaan zijn niet meegenomen in deze tellingen.

Politiecijfers
Uit de rapportage van de politie blijkt dat er over het algemeen, zowel in vergelijking met vorige jaarwisseling[4] als in vergelijking met het gemiddelde van de afgelopen vier jaarwisselingen, minder incidenten waren waarop inzet is gepleegd. Meest opvallend is de toename van het aantal (zware) mishandelingen en bedreigingen ten opzichte van vorig jaar, zij het dat het aantal vrijwel identiek is aan het gemiddelde over de afgelopen 4 jaarwisselingen. Er waren meer overlastmeldingen in de wijk dan het gemiddelde de afgelopen vier jaar maar minder dan vorig jaar. Opgemerkt moet worden dat er grote verschillen waren tussen de eenheden in aantallen incidenten en in de aantallen incidenten dit jaar vergeleken met voorgaande jaren. In onderstaande tabel staan de jaarwisseling gerelateerde incidenten uitgesplitst naar thema.

Thema	**Jaar-wisseling 2021-2022**	**Jaar-wisseling 2020-2021**	**Gemiddeld laatste 4 jaar-wisselingen**	**% verschil 2021-2022 ten opzichte van de laatste 4 jaar-wisselingen**
(Zware) Mishandeling / Bedreiging	1.401	1.151	1.403	-0,1%
Aantasting openbare orde	46	45	43	+7,0%
Brand / Ontploffing	1.718	2.161	1.686	+1,9%
Hulpverlening aan instanties	247	268	376	-34,3%
Overlast in de wijk	1.965	2.364	1.805	+8,9%
Vernieling c.q. zaakbeschadiging	1.416	1.617	1.568	-9,7%
Vuurwerk	2.535	3.431	3.130	-17,5%

Het aantal personen met een publieke taak dat met agressie en geweld te maken heeft gehad, is veel groter dan vorig jaar en het gemiddelde van de afgelopen vier jaar. Aangezien het aantal incidenten met hulpverlening aan instanties is gedaald en het aantal incidenten met aantasting van de openbare orde vrijwel gelijk is gebleven, kan de toename van het aantal geregistreerde slachtoffers wijzen op meer meldingsbereidheid deze jaarwisseling en een onderregistratie in de afgelopen jaren. In de onderstaande tabel staan de aantallen personen met een publieke taak die met GTPA (geweld tegen politieambtenaren) en VPT (anderen met een publieke taak, niet zijnde politieambtenaren) te maken hebben gekregen.

[4] Zie de bijlage bij de brief Landelijk beeld jaarwisseling 2020-2021, Tweede Kamer 2020-2021, 28 684, nr. 647

GTPA en VPT slachtoffers	Jaarwisseling 2021-2022 (GTPA / VPT)	Jaarwisseling 2020-2021 (GTPA / VPT)	Gemiddeld laatste 4 jaar-wisselingen	% verschil 2021-2022 ten opzichte van de laatste 4 jaar-wisselingen
GTPA- resp. VPT-slachtoffers (fysiek geweld)	157 / 28	86 / 8	91 / 11	+ 72,5% / + 154,5%
GTPA- resp. VPT-slachtoffers (verbaal geweld)	83 / 14	58 / 6	51/4	+ 62,7% / + 250%
GTPA- en VPT-slachtoffers (unieke personen)	217 / 33	126 / 12	132 / 14	+ 64,4% / + 135,7%

Cijfers brandweer
De brandweer heeft net als vorig jaar bijna vierduizend meldingen ontvangen tijdens de jaarwisseling. Dat is ook nu weer ruim 10 procent minder dan tijdens de laatste jaarwisseling zonder een tijdelijk vuurwerkverbod. De samenwerking met de andere hulpdiensten is goed verlopen. Waar nodig heeft de politie voor een veilige werkomgeving voor de brandweer gezorgd.

Cijfers Openbaar Ministerie
Tot 3 januari 2022 zijn in totaal 190 personen bij het Openbaar Ministerie (OM) aangeleverd op verdenking van een misdrijf dat verband houdt met de jaarwisseling. Dit is 22 procent meer dan de 156 die na de jaarwisseling begin 2021 bij het OM zijn aangeleverd. De meeste verdenkingen betreffen geweld tegen personen in een publieke functie, te weten 89 (46% meer dan de 61 van begin 2021). Dit komt vooral door twee groepen rellende jongeren tijdens de nieuwjaarsnacht. Verder ging het om 47 maal geweld tegen overige personen (1 minder dan vorig jaar) en 25 maal geweld tegen goederen (2 minder dan vorig jaar). Bij 29 verdachten gaat het om andere feiten, zoals vuurwerk (45% meer dan de 20 vorig jaar).

In beslag genomen vuurwerk
Gedurende het jaar 2021 is ruim 205 duizend kilogram vuurwerk in beslag genomen. Dat is veel meer dan de 123 duizend kilogram vuurwerk die in 2020 in beslag is genomen. De opbrengst in 2021 is inclusief een grote vangst van ongeveer 120 duizend kilo illegaal vuurwerk in Duitsland bestemd voor de Nederlandse illegale markt. Ook is in de laatste week van het jaar nog ruim 26 duizend kilogram vuurwerk in beslag genomen. De inzet op de aanpak van illegaal vuurwerk leidt al een aantal jaren achtereen tot meer inbeslaggenomen vuurwerk.

Tot slot
Terugkijkend op twee jaarwisselingen met een tijdelijk vuurwerkverbod kunnen een paar conclusies worden getrokken. De naleving van het tijdelijke vuurwerkverbod lijkt dit jaar minder dan vorig jaar. Ondanks het vuurwerkverbod hebben mensen de weg naar bijvoorbeeld België gevonden waar dit jaar de verkoop van consumentenvuurwerk bleef toegestaan.
Daarnaast blijft er het probleem van de handel in en het afsteken van zwaar illegaal vuurwerk. Politie en OM hebben ook dit jaar weer stevig ingezet op de opsporing hiervan. Ondanks de enorme stijging van de hoeveelheid in beslag genomen zwaar illegaal vuurwerk zijn er nog steeds veel te veel van dit soort illegale explosieven afgestoken en moedwillig naar hulpverleners gegooid. De aanpak van dit zware illegale vuurwerk en de daarmee gepaard gaande geweldplegingen zullen, los van de regels ten aanzien van toegestaan consumentenvuurwerk, ook de komende jaren om een stevige inzet vragen.

Er is veel capaciteit ingezet om - onder de bijzondere omstandigheden van de Covid-19-pandemie - te komen tot een zo veilig mogelijke jaarwisseling. Wij hebben grote waardering voor alle professionals die zich hiervoor hebben ingezet en voor al die Nederlanders die hieraan door hun gedrag hebben bijgedragen.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,

S.P.R.A. van Weyenberg